

NGUỒN CỦA PHÁP LUẬT HÌNH SỰ VÀ VẤN ĐỀ MỞ RỘNG NGUỒN CỦA PHÁP LUẬT HÌNH SỰ Ở VIỆT NAM

NGUYỄN NGỌC HOÀ *

Tóm tắt: Trên cơ sở khái quát lý luận về nguồn của pháp luật hình sự, bài viết phân tích cơ sở lý luận - sự cho phép, cơ sở thực tiễn - sự cần thiết, tính khả thi và tính hiệu quả của việc mở rộng nguồn của pháp luật hình sự Việt Nam theo hướng cho phép các luật khác cũng được quy định tội phạm và khung hình phạt cụ thể trên cơ sở các quy định chung của Bộ luật Hình sự cũng như phù hợp với kỹ thuật văn bản của Bộ luật này. Theo đó, ngoài Bộ luật Hình sự giữ vị trí trung tâm còn có Luật hình sự đơn lẻ và Luật hình sự phụ là những văn bản quy phạm pháp luật cùng có nội dung quy định tội phạm và hình phạt.

Từ khoá: Nguồn của pháp luật hình sự; luật hình sự đơn lẻ; luật hình sự phụ; mở rộng nguồn của pháp luật hình sự

Nhận bài: 21/11/2021

Hoàn thành biên tập: 26/4/2022

Duyệt đăng: 26/4/2022

SOURCES OF CRIMINAL LAW AND THE ISSUE OF EXTENDING THE SOURCE OF CRIMINAL LAW IN VIETNAM

Abstract: On the basis of generalizing the theory on sources of criminal law, the paper analyses the theoretical foundation - the possibility and the practical foundation - the need, the feasibility and the efficacy of extending sources of Vietnamese criminal law by allowing Laws other than the Criminal Code to prescribe specific crimes and punishments, so long as those Laws are consistent with general provisions and drafting techniques of the Criminal Code. Accordingly, apart from the Criminal Code as the centre of the criminal law, there are separate Criminal Laws and auxiliary Criminal Laws which also prescribe crimes and punishments.

Keywords: Sources of criminal law; separate criminal laws; auxiliary criminal laws; extending the sources of criminal law

Received: Nov 21th, 2021; Editing completed: Apr 26th, 2022; Accepted for publication: Apr 26th, 2022

1. Nguồn của pháp luật hình sự - Nghĩa hẹp và nghĩa rộng

Pháp luật hình sự là một ngành luật trong hệ thống pháp luật nên vấn đề nguồn của pháp luật hình sự cũng như của các ngành luật khác đều phải xuất phát từ vấn đề nguồn của pháp luật nói chung.

“Nguồn của pháp luật là tất cả các yếu tố chứa đựng hoặc cung cấp căn cứ pháp lý cho hoạt động của cơ quan nhà nước, nhà chức trách có thẩm quyền cũng như các chủ thể khác trong xã hội”¹. Theo đó, nguồn của pháp luật gồm: văn bản quy phạm pháp luật, tập quán pháp, tiền lệ pháp (án lệ) và các

* Giáo sư, Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội
E-mail: hoa.nguyen@hlu.edu.vn

¹ Trường Đại học Luật Hà Nội, *Giáo trình Lý luận chung về nhà nước và pháp luật*, Nxb. Tư pháp, Hà Nội, 2019, tr. 285.